

atim+



VÝCHODNÍ KŘÍDLO ALIANCE

Česká republika jako vedoucí země mezinárodní
operace NATO na Slovensku



Připraveno
ve spolupráci
s redakcí:



Česká republika jako vedoucí země mezinárodní operace NATO na Slovensku

VÝCHODNÍ KŘÍDLO ALIANCE



Od dubna tohoto roku se na Slovensku pod českým velením postupně vytváří Mnohonárodní bojová skupina NATO, která v současnosti čítá okolo 250 českých vojáků. Bojový prvek tvoří více než 150 výsadkářů z Chrudimi, zbylá část vojáků působí přímo na velitelství této operace a jsou z různých útvarů AČR. Cílem mise je deklarace připravenosti, odhodlanosti a jednoty členských zemí NATO bránit územní celistvost a integritu Aliance.



Mnohonárodní bojové uskupení NATO bude mít na Slovensku na tři tisíce vojáků z ČR (vedoucí země), Slovenska, Německa, USA, Nizozemska a Slovinska. Česká armáda může vyslat až 650 příslušníků. Celé mezinárodní vojenské uskupení pod českým velením bude v následujících měsících postupně získávat svoji tvář. Jde o první případ, kdy alianční uskupení buduje a velí mu stát takové velikosti, jako je Česká republika. V Pobaltí jsou tato uskupení pod taktovkou Velké Británie, Kanady a Německa, v Polsku je to USA. Před-sunutá přítomnost NATO (eFP) na Slovensku má navýšit obranné schopnosti Ozbrojených sil Slovenské republiky a v případě napadení účinně bránit východní křídlo Aliance.

„Je to historická chvíle pro českou armádu, protože za celé období, kdy jsme byli nasazeni v různých zahraničních operacích NATO, tak si čeští vojáci vysloužili velmi vysoký kredit. Mnohdy vykoupení zraněními, ale i úmrtími. Máme obrovské zkušenosti a jsem velmi

hrdý, že Česká republika dostala příležitost vystupovat v roli vedoucí země mezinárodní operace NATO,“ uvedl plukovník Tomáš Unzeitig, první velitel Mnohonárodního bojového uskupení na Slovensku.

Spolupráce ve vzduchu i na zemi

Mnohonárodní jednotka se skládá ze dvou komponentů, a to vzdušného elementu neboli air detachment a pozemních sil. Vzdušný prostor nezná hranice tak detailně jako pozemní a může být mnohem rychleji narušen, proto jsou vzdušné síly řízeny přímo z velitelských struktur NATO. Naproti tomu pozemní jednotky spadají pod přímé velení českého štábu.

Mimo českých a amerických vojáků, kteří už jsou na místě v plné síle, dorazili i vojáci z Nizozemska a Německa. Ti působí se systémy protivzdušné obrany Patriot z nedalekého letiště Sliač. V příštím měsíci doplní bojové uskupení pozemní jednotky ze Slovinska a Německa.

Chrudimáci jako první

V první fázi byla za Českou republiku nasazena jednotka okamžité reakce, která je připravena na řešení krizových situací. Jedná se o vojáky ze 43. výsadkového pluku z Chrudimi pod velením podplukovníka Iva Zelinky. Příslušníci ÚKOR (Úderné komando okamžité reakce) jsou trvale připravováni jak po stránce výcviku, taktiky, administrativy či zdravotnické pomoci tak, aby mohli být z mateřské základny vysláni na místo určení v řádu desítek hodin.

Jednotka je vybavena lehkými útočnými vozidly LR 130 Kajman s lafetovanými zbraněmi, přenosnými minomety, tarasnicemi nebo protitankovými systémy. „Na to, jak je to lehké vozidlo, má relativně těžkou výzbroj, jde o protiletadlový kulomet ráže 12,7 milimetru a střední kulomet pro velitele vozidla,“ vysvětluje Zelinka.

Palebná síla výsadkářů však nespočívá jen v bojových vozidlech, jsou schopni fungovat



Společné navádění palby dělostřeleckými návodčími

i bez nich, a to jako pěchota, nebo po výsadku. V minulých dnech si výsadkáři v rámci společného výcviku se slovenskými výsadkáři z Prešova vyzkoušeli výsadek na padácích z vrtulníku UH-60 Blackhawk. „Byla to pro nás nová zkušenost, protože z Blackhawku se skáče ze sedu oproti vrtulníkům Mi-171,“ doplňuje Zelinka.

V průběhu června budou výsadkáři vystřídáni jednotkou ze 41. mechanizovaného praporu z Žatce, která je vyzbrojena kolovými obrněnými vozidly Pandur.

Unikátní výcvikové centrum

Celé bojové uskupení včetně velícího prvku je dislokováno uprostřed Slovenska ve výcvikovém centru Lešť. Tento výcvikový prostor je výjimečný nejen svou infrastrukturou, ale hlavně nápaditostí a možnostmi. Vojáci zde mohou trénovat boj v zastavěných oblastech, záchranné operace, střelbu uvnitř budov a i odstřelovači si přijdou na své.

Unikátní je prostor, který má představovat bojiště po půl roce trvající války. V něm jsou budovy poničené, ženíjné upravené a prošípované například kulometnými hnízdy. Najdeme zde i do detailu vybudovanou vesničku plnou tunelů, která má simulovat prostředí Blízkého východu, nebo speciálně balisticky upravené budovy, tzv. killhouse, ve kterých je možné cvičit uvnitř i vně s ostrou municí.

„Právě koncentrace všech těchto cvičišť na jednom místě je naprosto jedinečná. Ten, kdo toto místo projektoval, se nad ním skutečně do hloubky zamýšlel. Znáám jediné výcvikové středisko, které má podobné parametry, a to je v bavorském Hohenfelsu,“ chválí Zelinka.

Plné operační schopnosti koncem léta

V těchto měsících trénují společně čeští a američtí vojáci. Po příchodu jednotek ze Slovenska a Německa se v červenci a srpnu uskuteční společný integrační výcvik takzvaný

FIT CET (Force Integration Training, Combat Enhancement Training). Tento výcvik bude zaměřený na prověření bojových schopností, funkčnosti komunikačních systémů, zlepšení interoperability a celkovou synergii všech participujících jednotek.

„Na konci srpna je naplánováno tzv. certifikační cvičení, na které budou pozváni pozorovatelé a hodnotitelé z různých národů, jejichž úkolem bude vyhodnotit, jaké úrovně sladění tato mezinárodní brigáda dosáhla. Výsledkem tohoto cvičení by měla být deklarace plných operačních schopností tohoto mnohonárodního bojového uskupení, a to k 1. září,“ uzavírá plukovník Unzeitig.

*Text: kpt. Jindřiška Budiková, Michal Voska,
foto: prap. Jan Kalous*

Nový nůž připomene hrdinství
Lud'ka Zemana a Petra Valeše



REPETITOR

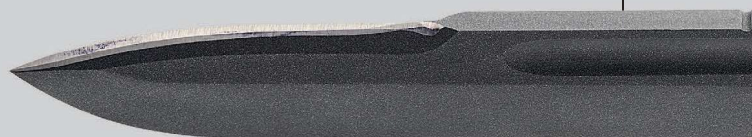
Projekt společnosti Mikov a Vojenského fondu solidarity Válečný veterán připomene účast našich vojáků na Balkáně. S touto událostí se opět představí další nůž, kde část zisku z jeho prodeje bude předána právě zmíněnému fondu. Název nože vybral sám náčelník Generálního štábu armádní generál Aleš Opaťa, který byl přímým účastníkem těchto misí. Nůž svojí jednoduchou konstrukcí připomíná bodák k Sa. 58, tedy zbraň, kterou měl s sebou na Balkáně každý voják a která neodmyslitelně k naší armádě patřila.

„V době prvních operací na území bývalé Jugoslávie mělo minimum našich vojáků zkušenost ze zahraničí. Od té doby jsme se posunuli od mírových misí k bojovým a v roce 2022 jsme převzali velení mnohonárodního bojového uskupení na Slovensku, výcvikové mise Evropské unie v Mali a také střežení vzdušného prostoru v Litvě. Ten progres je neskutečný. Důvěra v naše schopnosti je ze strany spojenců obrovská. V misi UNPROFOR jsem svoji službu v zahraničí začínal. Pro všechny z nás to byla obrovská škola. Pamatuji si na hodně kamarádů, událostí, krizových situací. Naučili jsme se zvládat strach nebo si naplno uvědomovat velitelskou odpovědnost za životy svých lidí. Dnes jsme součástí největší obranné aliance na světě. Připravujeme se na hrozby, které mohou přijít nečekaně a je potřeba je opravdu rychle vyřešit. Nikdo se ale nenarodí jako voják, musí postupně získávat zkušenosti a schopnosti při výcviku a později je použít v reálné bojové akci. Nejde to ničím

nahradit, a přínos operací na Balkáně je proto skutečně zásadní při naší cestě k profesionální armádě i pro morálku vojáků. Z kanceláře to mám pár kroků k naší galerii hrdinů, kterou postupně rozšiřujeme. Vždycky si u ní vzpomenu na ty, kteří v zahraničí pro svoji zemi obětovali to nejcennější. Také na dva kamarády, Lud'ka Zemana a Petra Valeše. Nikdy na ně nezapomenu. Po ostřelování se v srpnu 1995 nevrátili ze stanoviště T-23 Repetitor. Právě jim patří naše maximální úcta. Proto jsem navrhl, aby se přesně tak jmenoval nůž z edice Válečný veterán,“ uvedl k noži náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Aleš Opaťa.

Major Hippík autorem návrhu

Stejně jako u předchozího projektu nože Storm, tak i tentokrát se autor návrhů major Roman Hippík inspiroval chladnou zbraní, která je ve výzbroji naší armády již několik



desetiletí a je spojena s její historií. V tomto případě se jedná o bodák k samopalů vz. 58. S bodákem se totiž setkali téměř všichni, kteří armádou prošli, ať už jako vojáci základní

Z každého prodaného kusu přispívá společnost MIKOV, s. r. o, na účet Vojenského fondu solidarity částkou 300 Kč.

Technicko-taktická data:

- Ocel použitá na výrobu nože: N690 kalená na tvrdost 58-60 HRC
- Celková délka nože: 275 mm
- Délka nože s pouzdrům: 320 mm
- Délka čepele: 149 mm
- Šířka čepele: 24 mm
- Tloušťka čepele: 4,9 mm
- Povrchová úprava čepele: Ceracote cobalt
- Materiál ruček: Micarta červená



Autor nože major Roman Hippík s autorem názvu nože, armádním generálem Alešem Opatou

služby, nebo vojáci z povolání. Každý, kdo byl „kosou“ (jak se samopal slangově nazýval) vyzbrojen, věděl, jaká činnost s bodákem následovala po povelu „NA ZTEČ PŘIPRAVIT!“ Tato zbraň se tak na dlouhá desetiletí stala nedílnou součástí strážní a dozorčí služby, ale také pomůckou ke krácení si dlouhé chvíle při tréninku hodů do stromu nebo země. Na rozdíl od útočného nože vz. 75, který byl výsadou průzkumníků, výsadkářů a pilotů, měl bodák ve výzbroji každý voják. Když od roku 1991 začali naši vojáci plnit úkoly v zahraničních operacích, měli tuto zbraň také k dispozici, avšak její využití bylo maximálně demonstrační.

Současnost jako odraz minulosti

Nůž Repetitor je proto svým pojetím situován do role pomyslné spojnice mezi současností a minulostí. Odráží v sobě dobu, která některým připomene „ukradená“ léta na vojně a jiným zase pocit hrdosti v podobě přeměny chlapce v muže. Především však chce přimět

k Sa. 58 je toho živým důkazem, protože jen podtrhuje skutečnost, že vše, co se s bodákem nacvičovalo, nebylo nikdy v reálu použito. Přitom žádný voják si nemůže být jistý, že taková situace nenastane. Stejně tak tomu bylo i v případě Jugoslávie. Všichni, kdo znali historii této země, si naplno uvědomovali, že její národnostní a náboženské uspořádání představuje do budoucna velký problém. Když však začaly první etnické čistky, které přerostly v regulérní válečný konflikt, nebyl zpočátku nikdo, kdo by vše zastavil.

Micarta, povrch Cerakote a ocel N690

Repetitor je integrální nůž s červenými příložkami z materiálu Micarta. Červená barva střenek byla výrobcem zvolena záměrně, aby bylo zřejmé, kde je při manipulaci v danou chvíli odložen. Nůž lze použít ke všem běžným činnostem při pobytu v přírodě. Je konstruován tak, aby s ním bylo možné i házet do dřevěných terčů. Tuto schopnost opakovaně

ostřím, horním falešným ostřím a odlehčovacími žlábkami. Na povrchovou úpravu ocele N690 je použitý materiál Cerakote. Příložky z materiálu Micarta jsou ke stopce nože připevněny dvěma imbusovými šrouby. Pro lepší manipulaci je nůž opatřen jednostrannou spodní záštitou a zdrsněním na hřbetu čepele pro opěru palce. Kruhovatá patice nože má otvor k připevnění provázku a sedm plošek, které mají vzdáleně připomenout podobu korunkového uzávěru používaného na skleněných lahvičkách. Tento designový prvek je zde z několika důvodů. Mimo opěrky palce při reverzním úchopu má připomenout dobu vojenské základní služby, volno po náročném výcviku, ale také všechny vojáky základní služby, kteří se rozhodli spojit svůj další život s vojenským povoláním a službou v zahraničních operacích.

Propracované pouzdro

Velmi lehké a skladné pouzdro je vyrobeno z laminované cordury s plastovou vložkou, která aretuje nůž v pochvě. Rukojeť nože je fixována k závěsnému popruhu dvěma upínacími pásky s druky. Celý povrch pouzdra Válečný veterán 25 je vyroben ze stejného materiálu, který se používá na výrobu výstrojních součástí pro zahraniční armády. Materiál tedy splňuje armádami požadovanou oleofobitu, odolnost vůči oděru, nečistotám a má samozhášecí schopnost. Pouzdro lze upevnit k opasku několika způsoby a stejně tak k molle vazbě. Hmotnost je 105 gramů. Na přední lícové straně je v dolní části heraldicky znázorněn znak, který byl používán na veškeré vojenské technice Československé armády v době misí na Balkáně.



k zamyšlení nad tím, jak stačí málo, aby se nemožné stalo možným. Současné využití kteréhokoliv bodáku považují někteří za zcela přežitá a zbytečná. Navíc historie bodáku

v rámci vývoje testoval několikrát osobně mistr republiky v hodu nožem a držitel rekordů v této disciplíně Ing. Jiří Žižka z Plzně. Čepel nože má středový hrot a je opatřena spodním

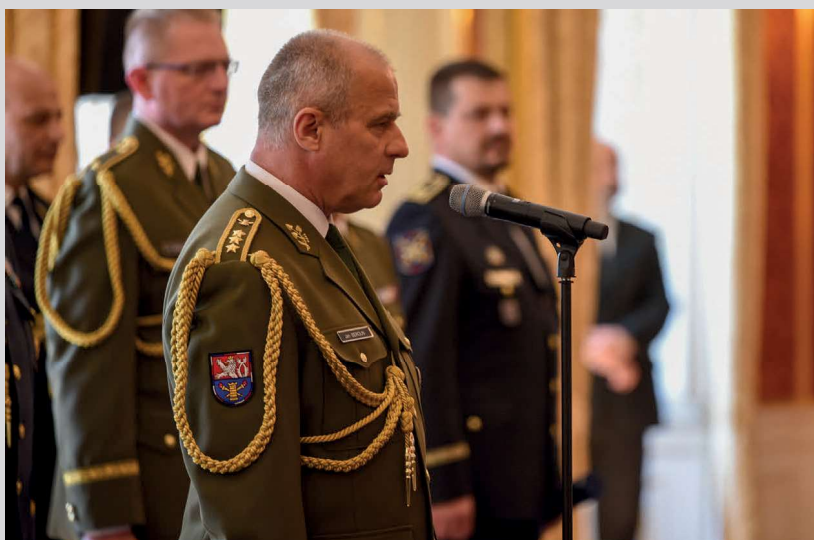
Připravil Michal Voska,

foto: autor a Bedřich Jetelina – Mikov, s. r. o



NOVÍ GENERÁLOVÉ

Na Pražském hradě se u příležitosti Dne vítězství uskutečnil slavnostní akt jmenování plukovníků do hodnosti generálů a povýšení stávajících generálů do vyšší hodnosti. Slavnostní jmenování proběhlo za účasti prezidenta republiky Miloše Zemana, ministryně obrany Jany Černochové a dalších představitelů resortu obrany a Armády ČR.



Generálporučík Jan Beroun

Níže jmenování vojáci z povolání prokazují vysokou profesionální připravenost a významným způsobem se podílejí na plnění úkolů ozbrojených sil České republiky včetně spolupráce se zahraničními partnery a zabezpečení účasti armády v zahraničních operacích. Prezident Miloš Zeman generálům pogratoval ke jmenování a uvedl, že si důkladně prostudoval jejich životopisy. „A chtěl bych vyjádřit obdiv a úctu nad vašimi životními příběhy,“ prohlásil.

Do vyšších generálských hodností byli jmenováni:

Do hodnosti generálporučíka generálmajor Jan Beroun, ředitel Vojenského zpravodajství, a do hodnosti generálmajora jeho zástupce brigádní generál Radek Horáček.



Do hodnosti brigádního generála byli jmenováni plukovníci:

- plukovník gšt. Ing. Václav Liederman, zástupce ředitele sekce pro výkon zpravodajské činnosti Vojenského zpravodajství – ředitel odboru,
- plukovník gšt. Ing. Jaroslav Míka, velitel 21. základny taktického letectva Armády České republiky,
- plukovník gšt. Ing. Ladislav Rebilas, ředitel Ředitelství speciálních sil Ministerstva obrany,
- plukovník gšt. Ing. Rudolf Straka, velitel 22. základny vrtulníkového letectva Armády České republiky,
- plukovník gšt. Ing. Petr Šnajdárek, ředitel sekce komunikačních a informačních systémů Ministerstva obrany,
- plukovník gšt. Ing. Jan Štěpánek, velitel 4. brigády rychlého nasazení Armády České republiky.

V jednom případě byl také narovnán stav, kdy byl do hodnosti armádního generála ve výslužbě jmenován generálplukovník ve výslužbě a bývalý náčelník Generálního štábu Jiří Nekvasil. Důvodem je, že jeho hodnost generálplukovníka, kterou držel od svého odchodu do zálohy, již neexistuje.

Připravil Michal Voska,
foto: Hana Brožková

Provoz letecké záchranné služby AČR v Líních z pohledu kbelských pilotů a techniků

TŘICET LET ZÁCHRANKY

Za tři desetiletí přepravila vojenská letecká záchranná služba přes 20 tisíc pacientů. Tým špičkových záchranných profesionálů pracuje nepřetržitě. Tady se provoz nikdy nezastaví. Leteckou záchrannou službu pro Plzeňský a Karlovarský kraj zajišťuje odbor letecké záchranné služby a urgentní medicíny AČR ve spolupráci s 24. základnou dopravního letectva Praha-Kbely, respektive její 243. vrtulníkovou letkou.

„Naši piloti a palubní technici jsou s posádkou vojenských zdravotníků v dokonalé souhře. Jsou pevně provázáni s celým záchranným týmem. Přes 16 tisíc letových hodin a více než 20 tisíc zachráněných či bezpečně přepravených pacientů jsou více než výmluvná čísla,“ dodává plukovník gšt. Josef Kořínek, velitel 24. křídla 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely.

Nejzkušenější piloti létají k záchráně života už 24 let

Pouze nejzkušenější piloti 243. letky slouží v ostré hotovosti a musí projít velice náročným výcvikem. Ne každý pilot z letky se dostane

do záchranného týmu. „Vybíráme z personálu letky ty nejzkušenější piloty, které pak docvičujeme na roli pilota v záchrance. Tato práce není pro každého. Vyžaduje určitou, především psychickou, odolnost. Každý zásah je jiný, posádky jsou svědky lidského utrpení, vidí těžké případy, mnohdy i spoustu krve a ne každý toto snese,“ zmiňuje podplukovník Petr Šafařík, velitel 243. vrtulníkové letky 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely.

Každý den je jiný

Letecká záchranná služba musí být včas na správném místě. V Líních se létá 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a zásahů může být

během dne několik. Posádka zjišťuje podrobnosti o zásahu většinou až uvnitř kabiny během spouštění vrtulníku nebo dokonce až po vzletu. „Když je to let na záchranu lidského života, tak to posádce v podstatě neustále probíhá v hlavě. Jakmile vzletíme my záchranaři, tak je vždy na druhé straně někdo, kdo naši pomoc potřebuje. Takže naše limity, do kterých jdeme, jsou v porovnání s jinými úkoly malinko posunuté, umíme létat opravdu za hodně mizerného počasí, ve stresu a v časovém stresu,“ dodává podplukovník Petr Šafařík.



A fakta

Letecká záchranná služba je zajišťována pro Plzeňský i Karlovarský kraj a navíc v letech 2017 až 2020 bylo v provozu druhé stanoviště Letecké záchranné služby Armády ČR pro jižní Čechy z letiště Bechyně. Dohromady od vzniku Letecké záchranné služby Armády ČR v Líních bylo 13 238 primárních zásahů a 6 981 sekundárních, při kterých vrtulníky nalétaly do konce loňského roku celkem 16 646 hodin. První začátky letecké záchranky na západě Čech má na svědomí tehdejší ředitel nemocnice v Plané Petr Hora. Z letiště ve Sklářích u Mariánských Lázní se zkušební provoz rozjel v červenci roku 1990.

vrtulníkem je pro piloty často tvrdý oříšek. Musí umět bezpečně přistát i do míst, která jsou špatně přístupná, na plochy velice omezených rozměrů i za velmi špatného počasí. „Z vlastní zkušenosti vím, že lidé jsou často překvapeni, na jak malé a nepřístupné plochy jsme schopni přistát. Jsou to přesně ty věty typu: ‚Tak pánové, klobouk dolů, nikdy by mě nenapadlo, že se sem vejdete a přistanete tady.‘ Tato schopnost ale nepřichází sama o sobě. K tomu, aby uměl pilot přistát na takto malé a složité plochy, vede dlouhá cesta, hodně nalétaných hodin a tvrdý výcvik v těch nejsložitějších podmínkách. Za ta léta působení v LZS jsme u letky postupně vypracovali systém výcviku, kdy postupně piloty připravujeme na ty nejsložitější podmínky, ve kterých lze létat,“ uzavírá své vyprávění o problematice létání v LZS podplukovník Petr Šafařík.

Posádku záchranných vrtulníků W-3A Sokol tvoří dva piloti, palubní technik, lékař a sestra nebo zdravotnický záchranář. Většina z nich má zkušenosti ze zahraničních vojenských misí. Tento tým je dokonale sebraný, avšak bez perfektně připravené letecké techniky se záchranáři neobejdou. V Líních se o vrtulníky stará technická směna v počtu čtyř techniků, kteří je musí dokonale připravit.

„Stejně jako naše posádka, tak i naše technika musí být v dokonalé kondici. Je to souhra strojů a lidských rukou, každý pečuje o to své. Technici mají v Líních své čestné místo a zajišťují plnohodnotný servis, který je v případě vzletů potřeba,“ uzavírá major Martin Moldřik, zástupce velitele vrtulníkové letky a hlavní inženýr jednotky.

Text: kpt. Kristýna Kosatíková, Jolana Čihová,
foto: archiv

Létající sanitka W-3A Sokol

V Líních je celkem šest vrtulníků W-3A Sokol s tzv. zdravotnickou zástavbou v nákladové kabině. „Jeden z nich je neustále v plné pohotovosti pro LZS každý den ve dne v noci. Kromě toho je každý den ve vedlejší kóji hangáru připraven záložní vrtulník, který může být v řádu minut připraven ke vzletu v případě, že ostrý vrtulník v hotovosti má závadu. Naše normy ke vzletu v rámci služby LZS jsou 4 minuty ve dne a 10 minut v noci od obdržení výzvy k zásahu. Musím říct, že vrtulník Sokol je k tomu perfektně přizpůsoben – spouštěcí sekvence vrtulníku před startem je velice rychlá, běžně startujeme i do tří minut,“ vysvětluje dále podplukovník Petr Šafařík. Vrtulníky W-3A Sokol létají až dvoustakilometrovou rychlostí, v konfiguraci pro LZS váží cca 6 000 kg a dokážou přepravit až dva ležící pacienty najednou. Létání se záchranářským

